Gemeente Texel

.txl

Raadsbesluit

Nota reserves en voorzieningen 2022

Doelenboom

Paragraaf	B Weerstandsvermogen

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gehoord het advies van de Auditcommissie.

Besluit

1. akkoord te gaan met de nota reserves en voorzieningen 2022 en deze vast te stellen en daarmee de nota reserves en voorzieningen 2020 in te trekken.
2. akkoord te gaan om de bestemmingsreserves woonrijpmaken Den Burg Centrum, mobiliteit, onderhoud gebouwen/installaties 2019 (LWB de Bolder) en speciale trajecten particiatiewet (LWB de Bolder) formeel op te heffen (geen saldo).
3. een reserve ‘kunst in de openbare ruimte’ conform raadsbesluit van 10 november 2021 op basis van de percentageregeling formeel in te stellen.
4. akkoord te gaan om de doelstelling van de bestemmingsreserve ‘energieneutraal maken woningen’ te wijzigen in de doelstelling ‘aanpak van energiearmoede’ en het saldo van € 175.000 hiervoor in te zetten.
5. de algemene reserve en de bestemmingsreserves van het Leer-werkbedrijf de Bolder samen te voegen en conform raadsbesluit in de perspectiefnota 2023 toekomstige exploitatietekorten hieruit te bekostigen tot de reserves volledig ingezet zijn.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 14 december 2022,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3112555

Bijlagen

1. Nota reserves en voorzieningen 2022

Gemeente Texel

.txl

Nota reserves en voorzieningen 2022

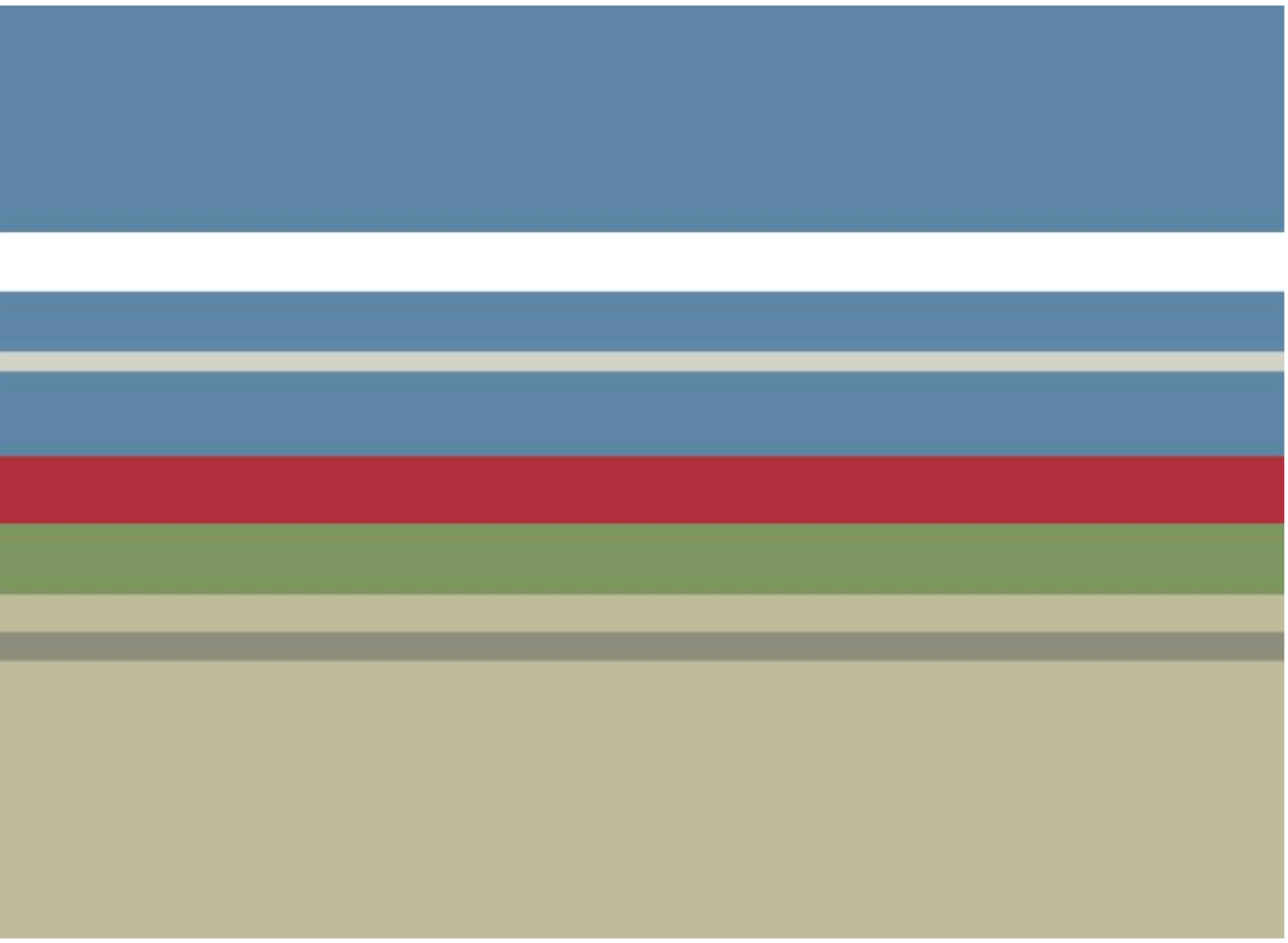

Zaaknummer 3112555

Inhoudsopgave

Samenvatting 3
Beleidsuitgangspunten 4
Functies van reserves en voorzieningen 5
Stille reserves 6
Voorstellen 7
Bijlage 1 Overzicht saldi reserves en voorzieningen 9
Bijlage 2 Specificatie reserves en voorzieningen 11
Bijlage 3 Specificatie stille reserves 16
Bijlage 4 Wettelijke kaders/adminstratieve regels 19

Samenvatting

Reserves en voorzieningen zijn nodig voor financiële stabiliteit. Het is daarom belangrijk dat er inzicht en kaderstelling is.

De nota reserves en voorzieningen wordt één keer in de twee jaar geactualiseerd.

In deze nota zijn de beleidsuitgangspunten, functies, doelstellingen en de actuele omvang van de reserves en voorzieningen inzichtelijk gemaakt en waar nodig geactualiseerd.

Het reserveringsbeleid is erop gericht om het aantal en de omvang van de bestemmingsreserves en voorzieningen minimaal te houden zodat algemene middelen breed inzetbaar blijven.

De reserves en voorzieningen zijn gescreend op nut, noodzaak en omvang. Dit heeft geresulteerd in een aantal voorstellen in deze nota.

De omvang van de reserves is meer dan verdubbeld in de laatste twee jaar afgerond van € 17 miljoen naar € 37 miljoen. Dit komt o.a. door een aangroeiende algemene reserve en de afkoopsom voor de exploitatie van de haven Oudeschild.

De omvang van de voorzieningen is per saldo met bijna € 1,2 miljoen toegenomen met als voornaamste oorzaak een toename van de voorziening grondexploitatie door o.a. de verwachte negatieve resultaten voor versnelde woningbouw op de locaties voormalige Drijverschool Den Hoorn en achter de Bijenkorf Oosterend.

De omvang van de stille reserve die opgeteld kan worden bij het weerstandsvermogen is afgerond € 1,8 miljoen. Dit is € 0,1 miljoen minder dan in 2020 als gevolg van diverse mutaties en herwaarderingen.

De weerstandscapaciteit is uitstekend. Er zijn geen extra maatregelen nodig om het weerstandsvermogen op peil te houden/krijgen. De omvang van de ondergrens van de algemene reserve is voldoende.

Beleidsuitgangspunten

Algemeen

De reserves en voorzieningen worden periodiek getoetst om inzicht te geven in de vrije beleidsruimte. Grondslag is dat het aantal en omvang minimaal is waardoor middelen niet onnodig geclaimd worden en breed inzetbaar zijn.

Als er geen dringende reden is om een bestemmingsreserve in stand te houden wordt voorgesteld om deze op te heffen.

Voorzieningen worden alleen opgeheven als de verplichting/risico ingelost is of op een andere wijze opgehouden is te bestaan. In het laatste geval kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de gevolgen van veranderingen in de wet- en regelgeving.

Aan reserves wordt geen rente toegerekend. De liquide middelen van reserves en voorzieningen worden niet apart gehouden maar ingezet voor de interne financiering. Het gevolg hiervan is dat er minder geldleningen aangetrokken hoeven te worden.

Vermogensbeleid

In de nota risicomanagement is opgenomen dat de ratio weerstandsvermogen (benodigde weerstandscapaciteit/beschikbare weerstandscapaciteit) tussen 1 en 1,4 moet zijn. Het weerstandsvermogen is een optelsom van het saldo algemene reserve, onbenutte belastingcapaciteit, stille reserves en het budget onvoorziene uitgaven. De bestemmingsreserves worden niet meegerekend omdat de raad aan deze reserves een bestemming heeft gegeven. De voorzieningen tellen ook niet mee omdat die als vreemd vermogen moeten worden gezien.

De meest actuele ratio weerstandsvermogen is 10,11 (programmabegroting 2023) en is uitstekend en komt o.a. door een aangroeiende algemene reserve en hoge onbenutte belastingscapaciteit.

De minimale beschikbaarheid van € 2 miljoen (ondergrens) van de algemene reserve is daarom voldoende.

Mutaties reserves

In de begroting wordt een zo reëel mogelijk meerjarig beeld gegeven van toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Mutaties vinden alleen plaats door middel van raadsbesluiten vooraf. Ten aanzien van mutaties uit egalisatiereserves wordt uit praktische redenen een uitzondering gemaakt. Verantwoording gebeurd achteraf via de jaarrekening omdat de werkelijkheid in de praktijk afwijkt van de begroting.

Mutaties voorzieningen

In de begroting wordt een zo reëel mogelijk meerjarig beeld gegeven van de toevoegingen en onttrekkingen van voorzieningen. Een voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting of risico.

Algemene reserve

Het doel van de algemene reserve is het opvangen van tegenvallers waarmee geen rekening is gehouden binnen de exploitatie. De algemene reserve is vrij besteedbaar.

De raad heeft de ondergrens van de algemene reserve op € 2 miljoen vastgesteld. Dit is ca. 3 % van de totale omvang van de begroting. De minimale omvang van de algemene reserve is niet wettelijk bepaald.

Indien de algemene reserve onder de ondergrens komt, doet het college voorstellen aan de raad om deze aan te vullen tot de ondergrens.

Het meerdere boven de ondergrens wordt jaarlijks met de begrotingsvoorbereiding meegenomen als dekking voor incidentele uitgaven of tussentijds ingezet voor onontkoombare en wettelijke uitgaven, dan wel gereserveerd voor onzekere gebeurtenissen.

Functies van reserves en voorzieningen

Bufferfunctie

De algemene reserve heeft een bufferfunctie en is voor het opvangen van onverwachte tegenvallers.

Bestedingsfunctie

Bestemmingsreserves hebben een bestedingsfunctie. De gemeenteraad heeft aan deze reserves een bestemming gegeven.

Financieringsfunctie

Als liquide middelen van reserves en voorzieningen niet apart worden gehouden maar ingezet voor de interne financiering is er sprake van financieringsfunctie. Dit is bij de gemeente Texel het geval.

Egalisatiefunctie

Egalisatiereserves en -voorzieningen worden ingezet om baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen om zo pieken en dalen in de exploitatie te voorkomen. Hiermee is het mogelijk dat bijvoorbeeld tariefsverhogingen geleidelijk en niet schoksgewijs verlopen waardoor er een regelmatige verdeling over de jaren heen ontstaat. Dit mede om ongewenste schommelingen in tarieven en resultaten te voorkomen.

Verplichtingenfunctie

Voorzieningen hebben een verplichtingenfunctie. De gemeente is een verplichting aangegaan waarvoor de benodigde middelen beschikbaar moeten zijn.

Verschillen tussen reserves en voorzieningen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste verschillen tussen reserves en voorzieningen weergegeven:

Reserves	Voorzieningen
Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Raad stelt in en beschikt hierover (vrije aanwending en aanpassingen).	De raad is bevoegd tot instelling en aanpassing als gevolg van o.a wettelijke verplichting(en) en of noodzaak afdekken risico's (niet vrij besteedbaar, gebonden aan doel).
Onderbouwing financieel: wenselijk maar niet verplicht.	Onderbouwing financieel: verplicht.

Stille reserves

Algemeen

Stille reserves zijn activa die niet of tegen een lagere waarde op de balans staan dan de werkelijke waarde is.

Conform artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) mogen deze meetellen in het weerstandsvermogen.

De berekende omvang van de stille reserves die meegenomen kan worden in de berekening van het weerstandsvermogen is afgerond € 1,8 miljoen en heeft betrekking op het woningcomplex/overige gebouwen, voorraden gemeentewerken en kunstbezit. In 2020 was de stille reserve € 1,9 miljoen. Het verschil is het gevolg van diverse mutaties en herwaarderingen.

De specificatie hiervan is terug te vinden in bijlage 3.

Leer-werkbedrijf De Bolder heeft geen stille reserves die meetellen in het weerstandsvermogen. Zonder stagnatie van de bedrijfsvoering kunnen deze namelijk niet verzilverd worden.

Voorstellen

De actualisatie van de nota reserves en voorzieningen heeft geleid tot de volgende voorstellen:

1) Woonrijpmaken Den Burg Centrum

Deze reserve is in 2018 ingesteld voor € 118.000. Inmiddels zijn de werkzaamheden uitgevoerd (archeologie Groeneplaats) en is het saldo van deze reserve nihil waarmee deze formeel kan worden opgeheven.

2) Kunst in de openbare ruimte

In de raadsvergadering van 10 november 2021 heeft de gemeenteraad besloten om een percentageregeling ter stimulering van kunst in de openbare ruimte vast te stellen. In dit raadsbesluit is opgenomen dat er voor dit doel via de nota reserves en voorzieningen een bestemmingsreserve wordt ingesteld.

In de regeling is de volgende staffel opgenomen:

2% over de bouw- c.q. aanlegkosten t/m € 250.000 (mits investering hoger is dan € 250.000)
1% over de bouw- c.q. aanlegkosten vanaf € 250.000 t/m € 1.000.000
0,5% over de bouw- c.q. aanlegkosten boven € 1.000.000

Aanleg werken komen pas in aanmerking boven de € 400.000.

In het raadsbesluit is opgenomen dat de uitgaven voor kunst in de openbare ruimte gemandateerd zijn aan het college nadat de raad het bedrag hiervoor beschikbaar heeft gesteld. De raad heeft het college opdracht gegeven om deze regeling na 5 jaar te evalueren en via een raadsinformatiebrief verslag uit te brengen.

3) Mobiliteit

Deze bestemmingsreserve is destijds ingesteld voor investeringen parkeren, wegen en fietspaden, openbaar vervoer op land en water en veiligheid. Inmiddels is deze reserve volledig daarvoor ingezet en kan derhalve formeel opgeheven worden.

4) Energieneutraal maken woningen

Deze reserve is in 2016 ingesteld met als doel te onderzoeken hoe Texel kan komen tot een ‘Energielening Texel’. Deze middelen zijn niet ingezet. Voorgesteld wordt om de doelstelling en tenaamstelling van deze reserve te wijzigigen en het saldo van € 175.000 nu in te zetten voor de aanpak van energiearmoede. Op deze reserve kunnen dan ook middeninkomens een beroep doen. Daarnaast is er de mogelijkheid om de bijdrage per huishouden te verhogen zodat er meer grote effectieve duurzame maatregelen mogelijk zijn zoals vloer, dak en gevelisolatie.

5) Bestemmingsreserves Leer-werkbedrijf De Bolder

De reserve groot onderhoud gebouwen en installaties is in 2019 ingezet om zoveel mogelijk daken te bedekken met zonnepanelen waardoor groot onderhoud aan de daken enkele jaren naar voren is gehaald om zonnepanelen te plaatsen. De reserve is met dit besluit volledig aangewend en kan formeel worden opgeheven.

De reserve speciale trajecten participatiewet is in 2017 en 2018 ingezet voor een deel van de salariskosten van een productiemedewerker die niet viel binnen de regels van de Participatiewet.
Via raadsbesluit van 16 juni 2021 is deze reserve herbestemd, hiermee kan deze reserve formeel worden opgeheven.

6) Overige reserves Leer-werkbedrijf De Bolder

Leer-werkbedrijf De Bolder heeft per 1 januari 2022 een algemene reserve van € 360.000 en diverse bestemmingsreserves van € 1.036.000.
In de begroting 2022 heeft Leer-werkbedrijf De Bolder aangegeven dat de exploitatie in de komende jaren negatief blijft. De raad heeft bij de perspectiefnota 2023 besloten dat toekomstige nadelige resultaten eerst uit alle bestaande reserves van het Leer-werkbedrijf zelf gedekt worden. Bij een onveranderde situatie zijn deze reserves in 2024 volledig opgesoupeerd en is een structurele gemeentelijke bijdrage vanaf 2025 noodzakelijk. Dit betekent dat de huidige algemene reserve en de bestemmingsreserves investeringen 2003, 2018, cofinanciering transitiekosten participatiewet, transformatiekosten en egalisatie rekeningresultaten worden ingezet als algemene buffer voor het opvangen van onvoorziene uitgaven en nadelige resultaten jaarrekeningen.

Deze nota vervangt de nota reserves 2020 zoals vastgesteld op 21 oktober 2020.

1.1.1 Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 14-12-2022,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3112555

Bijlage 1 Overzicht saldi reserves en voorzieningen

Overzicht reserves gemeente Texel

De reserves zijn met ruim € 20 miljoen toegenomen ten opzichte van de vorige nota. Deze toename is per saldo het gevolg van o.a. de ontvangen afkoopsom voor de exploitatie van de haven Oudeschild, voordelige rekeningresultaten 2020 en 2021 en een onttrekking voor de investering van het fietspad Zanddijk.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Saldo 01-01-2020	Saldo 01-01-2022	Verschil tov. vorige nota
Algemene reserve gemeente Texel	6.576	15.702	9.126
Totaal algemene reserve gemeente Texel	6.576	15.702	9.126
Bouw- en woonrijpmaken grond	156	0	-156
Onderhoud scholen rationeel gebouwen beheer	797	797	0
Haven Oudeschild frictie	1.647	3.447	1.800
Haven Oudeschild personeelskosten	218	207	-11
Haven Oudeschild egalisatie	587	562	-25
Haven Oudeschild onderhoud < 5 jaar	173	177	4
Haven Oudeschild onderhoud > 5 jaar	1.626	14.343	12.717
*Haven Oudeschild dekking kapitaallasten	0	0	0
Toekomstvisie O.S.G. De Hogeberg	667	374	-293
Combinatiefunctieregeling	109	139	30
Gemeentelijke monumenten	99	98	-1
Gemeentelijke schapenboeten	135	176	41
**Kunst in openbare ruimte	0	0	0
Uitvoeringsprogramma ‘Energie voor Texel’	100	100	0
***Mobiliteit	1.955	15	-1.940
****Aanpak energiearmoede	140	175	35
*****Egalisatie WKO gemeentehuis en O.S.G.	226	0	-226
Budgetten vorig jaar (overhevelingen)	1.817	1.125	-692
Totaal bestemmingsreserves gemeente Texel	10.452	21.630	11.178
TOTAAL RESERVES GEMEENTE TEXEL	**17.028**	**37.332**	**20.304**

*per peildatum 1/1/2022 was deze reserve nog leeg. In de raad van februari 2022 heeft de raad besloten om € 1.554.254 over te hevelen van de reserve haven frictie voor uitvoering van het MeerJarenOnderhoudsplan, jaar 2022.
**Ingesteld conform raadsbesluit 10 november 2021.
***Voorstel formeel opheffen. Inmiddels is het resterende saldo van € 15.000 ingezet voor de overname/beheer fietspaden SBB.
****Was reserve voor onderzoek energieneutraal maken woningen. Voorstel tot inzet middelen voor aanpak energiearmoede.
*****Deze reserve is conform besluit nota reserves en voorzieningen 2020 opgeheven.

Overzicht voorzieningen gemeente Texel

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving:	Saldo 01-01-2020	Saldo 01-01-2022	Verschil tov. vorige nota
Rationeel gebouwenbeheer	3.334	4.015	681
Pensioenen en wachtgelden voormalige wethouders	2.663	2.422	-242
Egalisatie rioolbeheer	4.177	3.065	-1.112
Grondexploitatie	618	2.465	1.847
Voorzieningen de Bolder	1.594	1.404	-190
Eliminatie voorziening de Bolder	-1.594	-1.404	190
Totaal voorzieningen gemeente Texel	**10.792**	**11.967**	**1.176**

Overzicht reserves Leer-werkbedrijf De Bolder

De reserves zijn per saldo met € 170.000 afgenomen. Voor een nadere specificatie van de mutaties wordt u verwezen naar de jaarrekeningen 2020 en 2021. De raad heeft besloten in de perspectiefnota 2023 om deze reserves in te zetten voor het opvangen van onvoorziene uitgaven nadelige resultaten jaarrekeningen (zie voorstel 6).

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving:	Saldo 01-01-2020	Saldo 01-01-2022	Verschil tov. vorige nota
Algemene reserve	360	360	0
Totaal algemene reserve Leer-werkbedrijf De Bolder	360	360	
Reserve investeringen 2003	114	61	-53
Reserve investeringen 2018	413	474	61
Reserve cofinanciering transitiekosten P-wet	90	63	-27
Reserve groot onderhoud gebouwen	2	0	-2
Reserve speciale trajecten P-wet	159	0	-159
Reserve transformatiekosten	123	155	32
Reserve egalisatie rekeningresultaten	305	283	-22
Totaal bestemmingsreserves Leer-werkbedrijf De Bolder	1.206	1.036	-170

Bijlage 2 Specificatie reserves en voorzieningen

Naam	Algemene reserve gemeente Texel
Soort	Algemene reserve
Bestemming / doelstelling	• Het opvangen van onvoorziene, wettelijke/onontkoombare incidentele uitgaven en overige incidentele uitgaven. • Het verrekenen van resultaten op de jaarrekening.
Gewenste omvang	Minimaal € 2.000.000
Vorming/opmerking	Toevoegingen/onttrekkingen vinden plaats door voordelig/nadelig rekeningresultaat en tussentijdse tegenvallers/meevallers.

Naam	Bouw- en woonrijpmaken grond
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	Bekostigen van nog uit te voeren werken ten behoeve van afgesloten plannen.
Gewenste omvang	Geraamde kosten uit te voeren werkzaamheden.
Voeding/opmerking	Geraamde kosten ten laste van grondexploitaties die worden afgesloten (voorbeeld archeologische kosten). Na het afsluiten van een grondexploitatie volgen nog kosten die laat in rekening worden gebracht maar die wel behoren bij de grondexploitatie. Om de grondexploitatie toch af te kunnen sluiten worden deze kosten in deze reserve opgenomen, waaruit ze ook worden betaald.

Naam	Onderhoud scholen rationeel gebouwenbeheer
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	Afwikkeling onderhoudskosten scholen tot 2015. Inzet afhankelijk scenariokeuze plan ontwikkeling Onderwijs Centrum Texel.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Eenmalige storting van € 1.282.786 op basis van onderhoudsplan scholen basisonderwijs tot 2015. Vanaf 2015 zijn de middelen voor onderwijshuisvesting uit de algemene uitkering gehaald en worden deze aan de schoolbesturen toegekend. De niet meer voor school ingebruik zijnde schoolgebouwen zijn nog in gebruik. In een raadsadvies van 22 maart 2017 is aangekondigd dat op het moment dat deze reserve niet meer nodig is voor de schoolgebouwen, na de realisatie van het Onderwijs Centrum Texel, er een voorstel komt om deze reserve om te zetten in een “egalisatiereserve herontwikkeling vrijkomende schoolgebouwen”. Deze middelen zijn dan nodig om de boekwaarden van deze gebouwen af te boeken en voor de herontwikkeling van deze locaties.

Naam	Haven
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	De haven is per 1 december 2008 overgenomen van Rijkswaterstaat. Het uitgangspunt is o.a. dat de haven budgettair neutraal geëxploiteerd wordt.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Egalisatie werkelijk gemaakte kosten. Het gaat om de volgende reserves: frictie, personeelskosten, egalisatie, onderhoud < 5 jaar en onderhoud > 5 jaar. Toegevoegd via raadsbesluit februari 2022 “dekking kapitaallasten”. In afwachting van de definitieve afkoopregeling met Rijkswaterstaat en het definitieve MeerJarenOnderhoudsplan heeft de raad voor het jaar 2022 middelen beschikbaar gesteld (raadsbesluit februari 2022).

Naam	Toekomstvisie O.S.G. De Hogeberg
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	Uitvoering nota toekomstvisie O.S.G. De Hogeberg.
Gewenste omvang	Neemt jaarlijks af conform planning uitvoering nota.
Voeding / opmerking	Gemeentelijke bijdrage € 1,6 miljoen. De doelstellingen van de nota toekomstvisie zijn nog niet bereikt. Daarnaast is in de raamovereenkomst van de verzelfstandiging van de O.S.G. De Hogeberg vastgelegd dat deze middelen beschikbaar blijven voor de O.S.G.

Naam	Combinatiefunctieregeling
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	Het egaliseren van uitgaven ten behoeve van de deelname aan de regeling ‘Brede Impuls Combinatiefuncties’ waaronder ook de bekostiging buurtsportcoach.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Met deze regeling wordt een actieve deelname aan sport en kunst- en cultuurvormen voor jongeren tot 18 jaar op en rond de scholen gestimuleerd. De raad heeft met de begroting van 2016 besloten het saldo van deze reserve in te zetten voor de invoering buurtsportcoach. Het gaat hier om een decentralisatie uitkering (brede impuls combinatiefuncties). Deze regeling wordt voor de periode 2023-2026 voortgezet. De voorwaarden zijn nog niet bekend. Daarom wordt deze reserve met dezelfde doelstelling voortgezet.

Naam	Gemeentelijke monumenten
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	Egaliseren uitgaven in het kader van gemeentelijke monumenten.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Verschil werkelijke uitgaven met jaarlijks budget. Op basis van de Uitvoeringsregeling subsidie schapenboeten en monumenten 2020 bedraagt de maximale subsidie voor de restauratie van een gemeentelijk monument (woonhuis) het jaarlijks beschikbare budget. De reserve wordt aangesproken bij meerdere restauraties in één jaar.

Naam	Gemeentelijke schapenboeten
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming /doelstelling	Egaliseren uitgaven in het kader van gemeentelijke schapenboeten.
Gwenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Verschil werkelijke uitgaven met jaarlijks budget. Op basis van de Uitvoeringsregeling subsidie schapenboeten en monumenten 2020 bedraagt de maximale subsidie voor restauratie van een schapenboet het jaarlijks beschikbare budget. De reserve wordt aangesproken bij meerdere restauraties in één jaar. Naar aanleiding van de nieuwe erfgoednota is de (subsidie) uitvoeringsregeling geëvalueerd en geactualiseerd. Daarnaast is het mogelijk een jaarlijkse bijdrage van ten hoogste € 550 te ontvangen als de boet goed is onderhouden. De controle wordt uitgevoerd door Stichting De Lieuw.

Naam	Kunst in openbare ruimte
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming /doelstelling	Stimuleren kunst in de openbare ruimte.
Gwenste omvang	Conform percentageregeling kunst in de openbare ruimte (bouwwerken en gebouwen boven € 250.000 en aanleg werken boven € 400.000).
Voeding / opmerking	Op basis van raadsbesluit 21 november 2021 2% over de bouw- c.q. aanlegkosten t/m € 250.000 (mits investering hoger is dan € 250.000). 1% over de bouw- c.q. aanlegkosten vanaf € 250.000 t/m € 1.000.000 0,5% over de bouw- c.q. aanlegkosten boven € 1.000.000 Evaluatie na 5 jaar 2026. Uitgaven gemandateerd aan het college via raadsbesluit 10 november 2021.

Naam	Uitvoeringsprogramma ‘Energie voor Texel’
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	Gemeentelijke bijdrage aan diverse projecten uit het uitvoeringsprogramma “Energie voor Texel”.
Gewenste omvang	N.v.t
Voeding / opmerking	Eenmalige storting van € 200.000 conform raadsbesluit 08-07-2008 voor Energievisie Texel 2008-2011. Het uitvoeringsprogramma Energie voor Texel is inmiddels achterhaald. Het nieuwe beleidskader is de beleidsnotitie Texel zelfvoorzienend en duurzaam, de Transitievisie Warmte en de RES 1.0. Voor wat betreft de uitvoering van de verschillende energieprojecten lopen deze door onder het nieuwe beleid. Voor deze uitvoering is belangrijk dat deze reserve intact blijft. Uiterlijk in het 1e kwartaal 2023 volgt een voorstel voor het inzetten van deze reserve voor de uitvoering van het energiebesparingsakkoord aangaande bedrijven.

Naam	Aanpak energiearmoede
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	Inzet als extra bijdrage voor de aanpak energiearmoede. Ook de middeninkomens kunnen een beroep doen op deze regeling. Daarnaast is er de mogelijkheid de bijdrage per huishouden te verhogen zodat er meer grote effectieve duurzame maatregelen mogelijk zijn zoals vloer, dak en gevelisolatie.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	De omvang van deze reserve is € 175.000 en tot stand gekomen door jaarlijkse stortingen 2016-2020 conform raadsbesluit programmabegroting 2016, voorstel 7.2.1.7. Er is geen aanspraak gemaakt op dit fonds dat bedoeld was om te onderzoeken hoe Texel kan komen tot het instellen van een fonds voor verstrekken van leningen (voorwaarden, kosten, uitvoering en communicatie). Het voorstel is om dit bedrag nu in te zetten voor aanpak energiearmoede.

Naam	Budgetten vorig jaar
Soort	Bestemmingsreserve
Bestemming / doelstelling	Overhevelen van budgetten via programmabegroting die niet in het jaar van beschikbaarstelling zijn uitgegeven.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Incidentele budgetten/projectgelden welke niet in het jaar van besluitvorming worden uitgegeven worden via deze bestemmingsreserve administratief overgeheveld naar volgend jaar.

Naam	Rationeel gebouwenbeheer
Soort	Voorziening
Bestemming / doelstelling	Egalisatie van de onderhoudskosten van gebouwen op basis van de nota onderhoud gemeentelijke gebouwen.
Gewenste omvang	Op basis van het onderhoudsplan rationeel gebouwenbeheer.
Voeding / opmerking	Gemiddeld begroot bedrag op basis van MeerJarenOnderhoudsPlan. Deze voorziening is nodig om toekomstig onderhoud te kunnen bekostigen.

Naam	Pensioenen en wachtgelden voormalige wethouders
Soort	Voorziening
Bestemming / doelstelling	Uitkering pensioenen en wachtgelden voormalige wethouders.
Gwenste omvang	• Actuele reservewaarde benodigde pensioenen op basis van actuariële berekening plus gemiddelde omvang wachtgeldverplichtingen. • Op basis van 60% maximale omvang wachtgeldverplichting (4 jaar) van 3 wethouders.
Voeding / opmerking	Jaarlijkse storting € 144.000 voor pensioenen (peildatum 2022). Jaarlijkse storting € 95.000 voor wachtgeld (peildatum 2022). Egalisatie conform jaarlijkse berekening pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) ten gunste/laste jaarrekening voor pensioenopbouw. Egalisatie ten gunste/laste jaarrekening na collegeperiode (4 jaarlijks) voor wachtgeldverplichtingen.

Naam	Egalisatie rioolbeheer
Soort	Voorziening
Bestemming / doelstelling	De rioolheffing moet kostendekkend zijn maar onderhoudsuitgaven fluctueren. De opbrengsten uit rioolrecht moeten worden aangewend ten behoeve van de exploitatie (inclusief groot onderhoud) van de riolering. Om grote mutaties in de rioolheffing te voorkomen worden deze via deze voorziening geëgaliseerd.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding / opmerking	Verschil rioolheffing en werkelijke onderhoudsuitgaven. Overschotten worden in deze voorziening gestort en tekorten onttrokken. Deze voorziening is nodig (in het ene jaar wordt meer uitgegeven aan onderhoud en in het andere jaar minder).

Naam	Grondexploitatie
Soort	Voorziening
Bestemming / doelstelling	Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording is het verplicht om een voorziening te treffen indien sprake is van een voorzien nadelig exploitatiesaldo.
Gewenste omvang	Berekend exploitatietekort.
Voeding / opmerking	Op basis van de herberekende exploitaties ten laste van de algemene middelen. Noodzakelijke hoogte van de voorziening wordt jaarlijks bepaald aan de hand van een actuele herberekening van deze grondexploitatie. Dit betreft de voorziening voor het negatieve exploitatietekort van Den Burg Oost, Drijverschool Den Hoorn en de Beijenkorf Oosterend.

Naam	Algemene reserve en bestemmingsreserves Leer-werkbedrijf De Bolder
Soort	Algemene reserve / bestemmingsreserves
Bestemming / doelstelling	Algemene buffer voor het opvangen van onvoorziene uitgaven en nadelig resultaat jaarrekening.
Gewenste omvang	N.v.t.
Voeding /opmerking	Leer-werkbedrijf De Bolder heeft per 1 januari 2022 een algemene reserve van € 360.000 en diverse bestemmingsreserves van € 1.036.000. Voor een specificatie en omvang van de bestemmingsreserves wordt u verwezen naar de jaarrekening 2021 van het Leer-werkbedrijf De Bolder. In de begroting 2022 heeft het Leer-werkbedrijf De Bolder aangegeven dat de exploitatie in de komende jaren negatief blijft. Als gevolg hiervan heeft de raad met de perspectiefnota 2023 besloten dat toekomstige nadelige resultaten eerst uit alle bestaande reserves van het Leer-werkbedrijf zelf gedekt worden. Bij een onveranderde situatie zijn deze reserves in 2024 volledig opgesoupeerd en is een structurele gemeentelijke bijdrage vanaf 2025 noodzakelijk. Dit betekent dat de huidige algemene reserve en de bestemmingsreserves investeringen 2003, 2018, cofinanciering transitiekosten participatiewet, transformatiekosten en egalisatie rekeningresultaten worden ingezet als algemene buffer voor het opvangen van onvoorziene uitgaven en nadelige resultaten jaarrekeningen.

Bijlage 3 Specificatie stille reserves

Financiële vaste activa

De stille reserves op de financiële activa is marginaal en te verwaarlozen. Deze activa moet tegen de verkrijgingprijs gewaardeerd worden. De deelnemingen waartoe de gemeente zich heeft verbonden vloeien voort uit gemeentelijke taken en belangen. Deze deelnemingen zijn, op de aandelen van de TESO en Texel Energie na, niet of alleen beperkt verhandelbaar.
De boekwaarde van de uitgezette leningen wijkt niet af van de marktwaarde waardoor er ook geen sprake is van stille reserves.

Materiële vaste activa

In de volgende vergelijkingstabel zijn alleen de gebouwen meegenomen waarvan de WOZ-waarde vastgesteld is. De waarden van bedrijfsmiddelen zoals tractie, machines, computers en inventaris zijn niet meegenomen. Inventarisatie vraagt onevenredig veel tijd en zijn minimaal. Daarnaast kunnen deze niet verzilverd worden zonder stagnatie van de bedrijfsvoering.

De verschillen tussen de boekwaarde en de WOZ-waarde ontstaan omdat op de vaste activa geen herwaardering toegepast mag worden. Daarnaast kan de oorspronkelijke aanschafwaarde in het verleden (vóór 2004) zijn verlaagd door bijdragen uit reserves, derden (subsidies) of uit de exploitatie.

Een hogere WOZ-waarde ten opzichte van de boekwaarde betekent niet dat het vermogen van de gemeente kan worden verhoogd. Waardering op de balans mag namelijk alleen op basis van de historische verkrijgingprijs waardoor een stille reserve ontstaat.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde per 01/01/2022	WOZ-waarde 2022 waardepeildatum 01/01/2021	Verschil
*Totaal scholen en andere maatschappelijke doeleinden	28.620	29.987	1.367
**Totaal bedrijfsgebouwen	16.968	17.730	762
Haven gebouwen	0	771	771
Totaal woningcomplex/overige gebouwen	112	1.665	1.553
Totaal generaal	**45.700**	**50.153**	**4.453**

*Het juridisch eigendom van de openbare schoolgebouwen is overgedragen aan de stichting Schooltij en het juridisch eigendom van de schoolgebouwen van het bijzonder onderwijs is overgedragen aan de desbetreffende stichtingen. Deze gebouwen staan op de balans van de gemeente Texel omdat het economisch eigendom bij de gemeente blijft. Dit betekent dat de gemeente deze gebouwen kan verkopen op het moment dat het gebouw geen dienst meer doet als schoolgebouw.

**De WOZ waarde van deze objecten is vrij laag ten opzichte van de boekwaarde. Het gaat hier om incourante objecten welke getaxeerd worden conform landelijke richtlijnen. In de praktijk daalt de economische waarde van deze objecten in de eerste jaren meer dan de afschrijving die de gemeente doet.

Stille reserves komen pas werkelijk in beeld als de gemeente deze activa op korte termijn kan verkopen. Dit is nagenoeg niet het geval omdat deze gebouwen maatschappelijk in gebruik zijn of dienst doen voor de uitoefening van de publieke taak. Daarom zijn de scholen en bedrijfsgebouwen niet meegenomen in de omvang van de stille reserves.

De gebouwen die gerubriceerd zijn onder het woningcomplex/overige gebouwen zijn mogelijk op (korte) termijn verkoopbaar en zijn meegenomen in de omvang van de stille reserves.

Kunstbezit

De totale waarde van de getaxeerde kunstwerken bedraagt ca. € 85.000. De kunstwerken in de buitenruimte zoals 'onbekommerd' van Jan Wolkers in de vijver en plukkend meisje (Jozefschool) zijn niet getaxeerd en worden derhalve niet meegenomen in de berekening van de stille reserves.

Voorraden gemeentewerken

De voorraden van gemeentewerken bedragen ca. € 200.000 en hebben onder andere betrekking op straatstenen, wegmeubilair, zitbanken, verkeerspalen en -borden, lichtmasten, banden, stenen, pvc buizen, putten, kolken, auto-onderdelen, olie, gereedschappen garage, gereedschappen plantsoenen, wegenzout, hout, verf, graskeien en afvalcontainers. Deze voorraad is niet opgenomen op de balans en daarom een stille reserve.

In exploitatie genomen gronden

Op dit moment heeft de gemeente Texel zeven in exploitatie genomen complexen. De complexen worden jaarlijks herrekend. Hierbij wordt een berekening gemaakt van het vermoedelijk resultaat op eindwaarde op basis van de actuele boekwaarde, nog te verwachten kosten zoals plankosten en kosten voor bouwrijp- en woonrijpmaken en te verwachten opbrengsten. Dit vermoedelijke resultaat wordt zowel in de jaarrekening als in de programmabegroting aan de raad gepresenteerd als onderdeel van de paragraaf grondbeleid naast separate informatie over de grondexploitaties. Zo is er jaarlijks inzicht in de ontwikkeling van het vermoedelijk resultaat. Bij een negatief resultaat moet er een voorziening voor getroffen worden. Er is geen sprake van stille reserves.

Niet in exploitatie genomen gronden

De gemeente heeft veel grond in eigendom die niet of nog niet in exploitatie wordt genomen. Zo is de ondergrond van de openbare ruimte (wegen, openbaar groen, water etc.) gemeentelijk bezit. In incidentele gevallen worden kleine stukken van de openbare ruimte verkocht aan particulieren. In deze gevallen is geen sprake van grondexploitatie. De gemeente heeft ook grond in eigendom die niet tot de openbare ruimte hoort. Deze wordt doorgaans tegen marktconforme tarieven verhuurd aan agrariërs. Een deel hiervan heeft de gemeente in bezit ten behoeve van mogelijke toekomstige bouwplannen en voor andere maatschappelijke doeleinden zoals volkstuinen.
Deze grond heeft een economische waarde die soms hoger is dan waarvoor de grond in de gemeentelijke boeken is verantwoord. Deze gronden worden niet meegenomen als stille reserve omdat er pas met enige zekerheid te voorspellen is of de grond een hogere waarde heeft als er een grondexploitatie wordt gestart.

Riolering en wegen

Rioleringen zijn in de definitie van het BBV investeringen met een economisch nut. De riolering is een gemeentelijke taak en daarom niet verhandelbaar, ook al worden door de uitvoering van deze taak inkomsten gegenereerd (rioolrechten).
Daarnaast zijn investeringen met een maatschappelijk nut zoals bijvoorbeeld wegen buiten beschouwing gelaten omdat ook deze niet verhandelbaar zijn.

Bij riolering en wegen is derhalve geen sprake van stille reserves.

Conclusie

(bedragen x € 1.000)

De stille reserves die meetellen in het weerstandsvermogen:	Boekwaarde per 01/01/2022	Waarde	Stille reserve
Totaal woningcomplex/overige gebouwen	112	1.665	1.553
Kunstbezit	0	85	85
Voorraden gemeentewerken	0	200	200
TOTAAL	**112**	**1.950**	**1.838**

Bijlage 4 Wettelijke kaders/administratieve regels

De wettelijke kaders zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

De belangrijkste artikelen over reserves en voorzieningen zijn: artikel 41, 42, 43, 44 en 45.

Daarnaast zijn er een aantal administratieve regels:

- onderscheid tussen reserves (eigen vermogen) en voorzieningen (vreemd vermogen);
- onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Eerst wordt, in zowel de begroting als in de jaarrekening, het resultaat exclusief toevoegingen en onttrekkingen van reserves bepaald. Daarna wordt het resultaat na toevoegingen en onttrekkingen bepaald;
- toevoegingen en onttrekkingen aan reserves mogen uitsluitend via de exploitatie lopen;
- reserves en voorzieningen mogen per balansdatum niet negatief staan;
- rentetoevoeging aan reserves mag alleen indirect via resultaatbestemming;
- rentetoerekening aan voorzieningen is niet toegestaan omdat het niet past bij het karakter van een voorziening. De stortingen mogen wel verhoogd worden. Elk jaar moet daarom bepaald worden wat de omvang van een voorziening moet zijn;
- onttrekkingen aan voorzieningen kunnen rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt worden omdat het om een mutatie in het vreemd vermogen gaat. De toevoeging aan de voorziening gebeurt echter wel via exploitatie;
- instellen/opheffen van bestemmingsreserves gebeurd via raadsbesluit;
- indien een voorziening wordt opgeheven komt het saldo ten gunste van de exploitatie;
- in de toelichting op de balans bij de jaarrekening wordt de aard en reden van elke reserve en voorziening toegelicht en de toevoegingen en onttrekkingen verantwoord.